

De som bor i den södra delen av länet pendlar främst till Sundsvall. Det är vanligare att människor som bor i Ånge, Timrå och Härnösand pendlar till Sundsvall. Men pendlingsströmmarna i motsatt riktning är också stora. De flesta pendlar mellan Timrå och Sundsvall – över 5 500 pendlar i båda riktningarna. Huvudströmmen går i riktning mot Sundsvall.

I norra Västernorrland pendlar de flesta norrut. Människor som bor i Örnsköldsvik har goda möjligheter att pendla till Umeå och Nordmaling. De har därmed starkare koppling mot Västerbotten än mot sitt eget län. Förmodligen kommer denna koppling att bli ännu starkare de kommande åren, när pendlingsmöjligheterna blir bättre.

Örnsköldsvik är den kommun som har lägst antal pendlare i förhållande till sin befolkning. Drygt tre procent av befolkningen pendlar till en annan kommun. Den kommun som har flest pendlare är Timrå. Där pendlar var fjärde invånare till en annan kommun.

Arbetspendlingen till/från Sollefteå är liten men pendlingsströmmar går till Kramfors, Härnösand och Sundsvall. Sollefteå har minst mellankommunal arbetspendling i Västernorrland.

Kramfors mellankommunala arbetspendling går till största delen till Härnösand men har även en viss pendling till Sollefteå. Kramfors kommun kommer att få minskade tidsavstånd till både Örnsköldsvik och Härnösand när Ådalsbanan öppnar

Sysselsättningsgraden inom länet är något lägre än på andra håll i Sverige, 63 procent mot 67 procent. Tydliga socioekonomiska skillnader finns också.

Människor som inte är födda i Sverige är oftare arbetslösa i Västernorrland än på andra platser i Sverige. Kvinnor som är födda utanför Sverige är oftare arbetslösa jämfört med män som inte är födda i Sverige.

De flesta höginkomsttagarna bor i Sundsvall. Störst skillnad i både medel- och medianinkomst är det i Örnsköldsvik, minst är skillnaden i Sollefteå. Både andel höginkomsttagare och andel låginkomsttagare är lägre Västernorrland än i resten av Sverige.

Den disponibla inkomsten – det belopp som man kan använda till konsumtion och sparande – hos hushållen under 2008 var lägre jämfört med resten av landet: I genomsnitt 164 000 kronor jämfört med rikets 172 000 kronor.

UTMANINGAR:

- **Skapa fler jobb i fler kommuner**
- **Stärka redan starka stråk samt stråk med "potential"**
- **Förbättra tillgängligheten för Sollefteå till kustbandets infrastruktur speciellt på järnvägssidan**

Livskvalitet

Olika undersökningar visar att Västernorrland erbjuder goda levnadsförhållanden. Ofta framhålls värden som natur, kultur och social trygghet.

Länet har utbildningar på olika nivåer inom exempelvis journalistik, konst och design, teater, musik och musikproduktion. Musiken är den dominerande kulturyttringen och detta märks bland annat genom ett antal större och mindre musikfestivaler som arrangeras under sommarhalvåret. I Sundsvall, Örnsköldsvik och Ånge är utvecklingen inom ungdomsmusik och i musikbranschen markant. Länet har också en lång tradition av amatör- och sommarteater.

Tillgången på kultur är dock ojämnt fördelad. Detta har naturligtvis både befolkningsmässiga och geografiska orsaker. Möjligheten till ett rikt och varierat utbud av kultur är mer begränsad i de mindre kommunerna och kommunernas insatser på kulturområdet varierar.

Enligt kommunernas föreningsregister fanns cirka 2 800 föreningar i länet år 2008. Drygt varannan länsbo är medlem i någon förening – många i flera. Idrotten är störst med 761 föreningar som bedriver verksamhet i 61 idrotter.

De stora sjukhusen och specialklinikerna ligger ofta i de stora universitetsstäderna. Så är även fallet i Västernorrlands län, där Sundsvall har flest specialistkompetenser. Detta innebär en ytterligare anledning att erbjuda bra kommunikationer från orterna runtomkring.

UTMANINGAR:

- **Göra kulturutbudet tillgängligt för alla i länet**

Västernorrland som turistmål

Naturen är ett av de viktiga dragplåstren för länets turism. Mest känt är Höga kusten som kan erbjuda fina landskap, havsbad, vattenfall, skidanläggningar, vandringsleder samt fiske och golfbanor. Höga Kusten utnämndes till världsarv av Unesco år 2000 mot bakgrund av att den har världens högsta landhöjning. Havet utanför Höga Kusten är även en värdefull miljö för växter och djur. Andra viktiga turistmål är de två äventyrsbaden Paradisbadet i Örnsköldsvik och Himlabadet i Sundsvall. Birsta handelsområde, som är norra Sveriges största handelsområde lockar också många besökare.

Under 2010 gjordes 52,4 miljoner övernattningar på hotell, stugbyar, vandrarhem, campingplatser och förmedlade privata stugor och lägenheter i Sverige. Det är en ökning med nästan 1,40 miljoner gästnätter eller knappt 3 procent jämfört med år 2009.

I Västernorrland erbjuds (2010) 7 754 bäddar jämfört med 60 550 bäddar i Stockholm. Kapacitetsutnyttjandet i procent av dessa bäddar är drygt 25 procent i Västernorrland län, vilket är ungefär som i många andra län. Rikssnittet år 2010 låg dock något högre på knappt 35 procent.

Andelen utländska övernattande är lägre i Västernorrland än i riket. Av de utländska besökare som övernattat i Västernorrlands län under 2010 är Norge högst representerat på 27 procent, följt av Finland och Tyskland på 14 respektive 11 procent.

Den i särklass största målgruppen under 2010 var affärsresenärer med 57 procent. 28 procent var fritidsresenärer och 9 procent var konferensgäster.

UTMANINGAR:

- **Marknadsföra Västernorrland som turistmål i Sverige och utomlands**
- **Göra utpekade turistmål tillgängliga genom anpassat trafikutbud**

Kommunikationer

En väl utbyggd och fungerande transportinfrastruktur är avgörande för regional utveckling och tillväxt. Kollektivtrafiken är också en viktig del för att utveckla det hållbara resandet, både inom och mellan regionerna.

De flesta av städerna i länet är länkade till varandra i ett nord-sydligt stråk som består av E4 på vägsidan och Ostkust-, Ådals- och Botniabanan på järnvägssidan.

Restiden mellan städerna med bil och buss är alltför långa för att de funktionella arbetsmarknaderna ska kunna fungera. En utbyggd snabbtågstrafik förbättrar möjligheterna för dagpendling betydligt. Järnvägen har mycket stora flöden av gods från norra Norrland och söderut. Järnvägen mellan Gävle-Sundsvall/Härnösand har idag stora kapacitets- och hastighetsproblem. En utbyggnad till dubbelspår gör att arbetsmarknaden blir större och att man kan flytta gods från

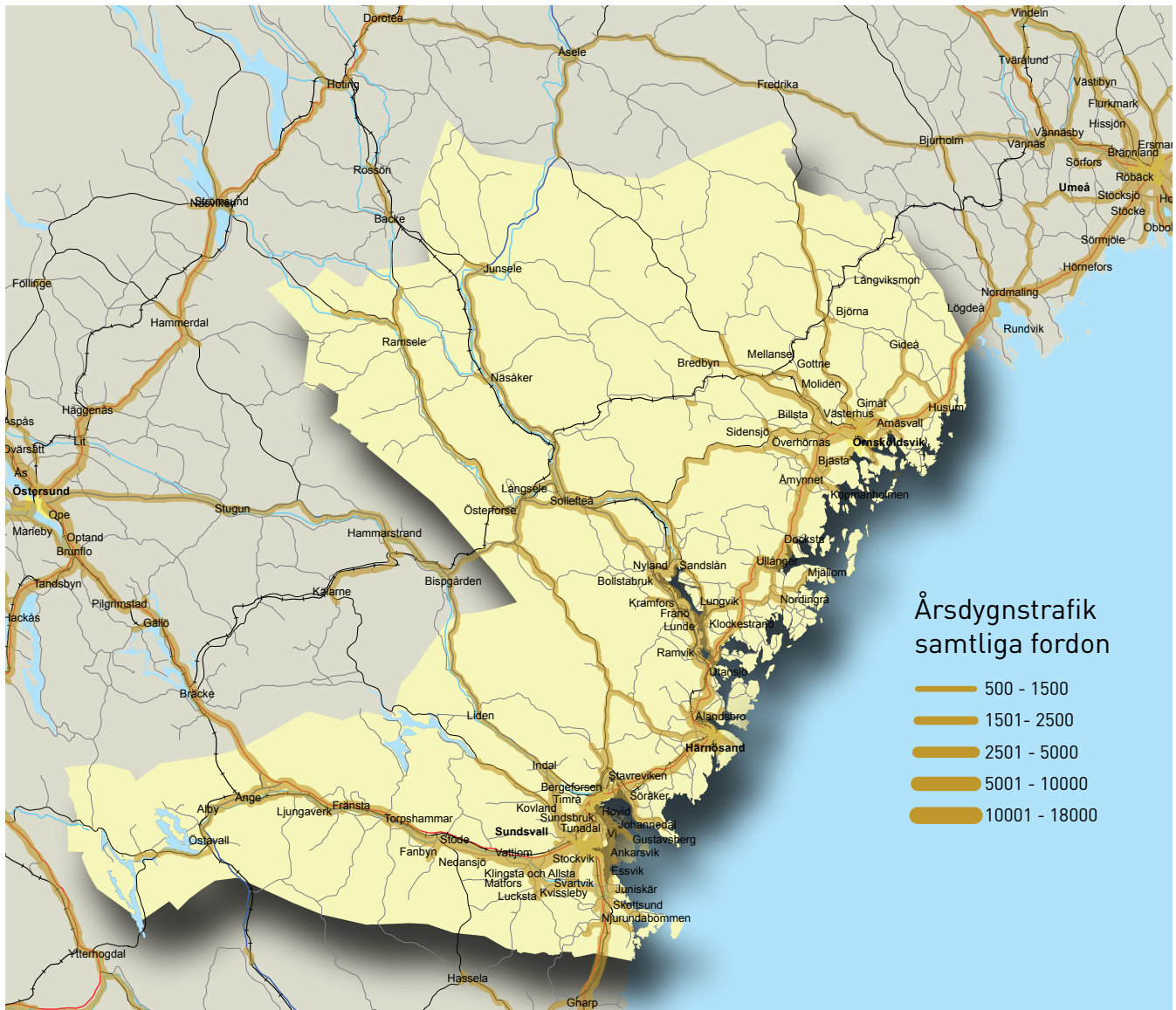
lastbil till järnväg. När fler reser höjs kraven på fungerande resecentrum, anslutande gång- och cykelväg- nät, busshållplatser och pendlingsparkeringar. Arbete pågår för att förbättra detta men stora brister, som är viktiga att åtgärda, finns kvar. Genom att arbeta med förbättringar inom detta område ökar möjligheterna till kollektivt pendlande och bättre förutsättningar för både kvinnor och män att ta del av en större arbetsmarknad.

Vägnät och trafikflöden

E4 binder ihop Norrlandskusten med Stockholm, Sydsverige och Europa. Vägen löper parallellt med kusten genom hela länet och passerar Sundsvall, Härnösand och Örnsköldsvik. E14 går mellan Sundsvall och Östersund och passerar Ånge. Mellan övriga orter går olika riksvägar. De stora gods- och persontransporttrafikflödena finns på E4, i de stora pendlingsstråken. Mest trafik är det i anslutning

Trafikflöde

Trafikflöde lastbil

